

ANII TINEREȚII

Locul de naștere al Starețului Iosif a fost satul Levkes din Paros, o insulă care este a treia ca mărime din cadrul arhipieleagului Cicladelor. Insula este renumită pentru faimoasa biserică a Ekatondapilianeii, ce a fost zidită în secolul al IV-lea de către Sfânta Elena, pentru Mănăstirea Longobarda și pentru Mănăstirea Tapsanon a cuviosului Stareț Filothei Zervakos.

Mama lui se numea Maria, se trăgea din neamul Rangusi și se născuse în Levkes din Paros în 1871. La vârsta de aproape șaptesprezece ani s-a căsătorit cu primul ei bărbat, Leonardo Zumis (părinții lui Leonard erau refugiați din Odiseea Rusiei, din Ucraina de astăzi). Au dobândit doi copii: pe Mihail și un prunc ce a murit nebotezat.

Leonard însă a murit la vârsta de doar douăzeci de ani și astfel Maria a fost nevoită să se căsătorească din nou în 1890. Al doilea soț al ei a fost Gheorghe Kottis (1867-1907), un țăran neînvățat. Acesta era sărac, dar foarte evlavios și cuviincios, iar aceste virtuți le-a transmis și copiilor săi.

Împreună cu Gheorghe Kottis roditoarea Maria a dobândit nouă copii. Primii trei copii au murit la o vârstă fragedă. Au rămas însă în viață ceilalți șase, ale căror nume sunt: Erghina, Emanuil, Francisc (care s-a născut la 2 noiembrie 1897 și avea să devină Starețul Iosif de mai târziu), Leonard, Maruso și Nicolae (părintele Atanasie de mai târziu). După nașterea ultimului copil, Nicolae, în 1907, tatăl lor a murit la vârsta de numai patruzeci de ani.

Căsuța lor se afla în sat vizavi de Biblioteca Națională de astăzi. Ca să intre cineva în ea, trebuia să urce opt trepte mici de piatră care dădeau îndată în două camere foarte mici și modeste (3,5 x 2,5 m).

— Ce ai văzut, mamă?
 — Am văzut că am mers în iad și acolo oamenii osândiți fierbeau ca fasolea în oală. Ieșeau și intrau din nou în focul iadului.

O mare înmărire asupra vieții duhovnicești din insula Paros pe vremea când Francisc era copil, a avut-o Cuviosul Arsenie Aghioritul (1800-1877), care a lucrat ca duhovnic cu o deosebită râvnă pentru curățirea duhovnicească a locuitorilor de aici. Poporul cel simplu din insulă l-a iubit atât de mult, încât încă din viață îl cinstea ca pe un Sfânt.

Așadar, în acest climat a crescut micul Francisc, climat care era exclusiv bisericesc, fiindcă, așa cum el însuși își amintea, atunci când era mic, Cuviosul Arsenie le spunea: „Copii, este Postul Mare. Să nu vă jucați mult, să nu vorbiți, să nu râdeți. Este o vreme sfântă”.

Rânduiala familiei lui Francisc era foarte aspră. Tatăl său uneori se mânia pe el pentru zburdălniciile lui. Odată chiar a hotărât să-i tragă o bătaie bună.

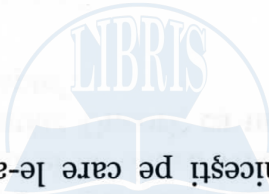
— O să-l bat pe Francisc pentru ceea ce a făcut, a spus tatăl.

Însă micuțul Francisc, deși era zburdalnic, era și ascultător și înțelept. Așadar, când a aflat ce a spus tatăl său, s-a gândit: „De vreme ce și-a pus în gând să mă bata, atunci să mă bata”. Astfel, a venit liniștit înaintea tatălui său, care ședea pe scaunelul lui, și și-a plecat cu smerenie capșorul ca să primească bătaia, ca o dovadă a dincios și cu inimă bună, a fost „cucerit” de acest gest al fiului său mai mic și cu două lacrimi în ochi i-a spus:

— Hai, du-te de aici! Nici să te bat nu pot cu această smerenie pe care o ai.

Firește că micuțul Francisc nu a așteptat să-i spună a doua oară, ci a plecat îndată, iar fraților săi mai mici le spunea cu bucurie: „Cu smerenia am scăpat de bătaia lui tata!”.

Astfel, încă de mic a înțeles marea, puterea și vrednicia smereniei creștine. Iar această virtute, așa cum vom vedea, a slujit drept temelie pentru marile harisme duhovnicești pe care le-a dobândit ca monah mai târziu.

Pe 16 august 1904 Francisc, la vârsta de șapte ani, s-a înscris în clasa întâi a școlii primare din satul său. Învățătoreasa sa a fost Sofia Kandiotis, mama renumitului Mitropolit al Florinei, Augustin. Francisc era foarte isteț și de aceea, fără vreun efort deosebit, învăța repede lecțiile. Carnetul de note, care încă se mai păstrează, dă mărturie despre faptul că întotdeauna era premiant. Dacă și-ar fi continuat studiile, cu siguranță că ar fi progresat mult, deoarece era foarte inteligent. Dar din nefericire, când a terminat clasa a patra primară, tatăl său a murit și astfel a fost nevoit să interrompă mersul la școală, ca să îi ajute pe mama și pe frații săi.

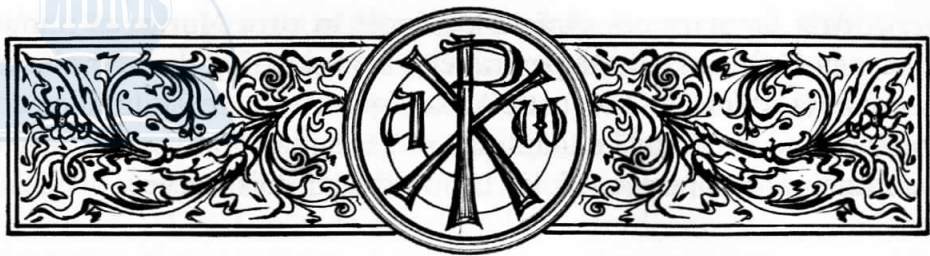
În mica și neferita insulă Paros viața a fost grea dintru început. Locuitorii insulei, care munceau la câmp, reușeau să se întrețină din cultivarea cerealelor și a legumelor. Ei se mai îndeletniceau cu creșterea animalelor și cu pescuitul.

Astfel trăia și familia cea numeroasă a lui Francisc, dar odată cu moartea tatălui său, în 1907, situația s-a înrăutățit mult. Moartea tatălui său a fost o lovitură grea pentru familie și mai ales pentru mama sa Maria. Soarta ei a fost nemiloasă. La vârsta de numai treizeci și șase de ani pierduse doi soți și patru copii! Așa cum era și firesc, faptul că a rămas orfan de mic i-a pricinuit micului Francisc o tristețe adâncă, dar care, odată cu trecerea timpului, a avut o înrăurire binefăcătoare asupra sufletului său de copil.

Micului Francisc a început să o ajute pe mama sa atât cât putea, astfel încât să-i poată alina durerea și povara văduviei. Astfel, compătimitura a pectului înima sa de copil și de atunci a constituit una dintre trăsăturile sale principale. Și într-adevăr, Starețul Iosif a fost omul dragostei covârșitoare.

Astfel, de mic, Francisc a început să se ocupe cu treburi mărunte, pentru a-și putea ajuta familia. Era foarte gospodăr. Despre vârsta copilăriei sale Starețul Iosif povestea mai târziu:

„Aveam vreo două găini, le luam ouăle, le dădeam la băcan, iar el ne dădea vreo două sardele, căci oul cine să-l mănânce mai întâi? Uneori, ca un copil ce eram, mergeam la capră și sugeam lapte”.

ÎN ATENA

De îndată ce au ajuns în Pireu, cei doi adolescenți au mers mai întâi în casa mătușii lor, Alexandra din Lavrio³, care urma să-i găzduiască. Se pare că Francisc a lucrat în minele de acolo. Fiindcă provenea dintr-o familie foarte săracă, s-a datat muncii cu multă râvnă încă de tânăr, cu scopul de a-și ajuta familia și de a se îmbogăți. Își spunea în gândul său: „Ori mă îmbogățesc, ori mor. M-am săturat de atâta sărăcie și mizerie”.

După ce a plecat din Lavrio, a lucrat ca bucătar și ca brutar în casele boierești din Pireu. Astfel, cu multă osteneală, a început să strângă bani, pe care îi trimitea mamei sale. Câteva luni mai târziu a găsit de lucru ca taxator în tramvaie. În munca sa era conștiincios, drept și mai ales cinstit, lucru care se datora educației sale severe și pildei luminoase a cuvioasei sale maici.

Cât de mult ura inima sa cea curată nedreptatea se poate vedea din purtarea sa, atunci când lucra ca taxator. Mulți oameni se urcau în tramvai și unii îi dădeau prețul pe bilet, dar în graba lor înaintau fără să ia biletul. Francisc însă nu oprea banii, ci rupea biletul și-l arunca, fiindcă se gândea în sine sa: „Nu pot să-mi calc pe conștiință, deoarece întreaga firmă pe bilete se sprijină. Cum să bag în buzunar banii de pe bilete?”.

De aceea Dumnezeu îi răsplătea corectitudinea și adeseori seara tânărul Francisc găsea, fără să-și dea seama cum, mai mulți bani decât trebuia. Odată acest prisos de bani a ajuns la suma de 50-60 drahme, sumă destul de importantă pentru săracul adolescent, de vreme ce echivala cu salariul pe o lună din acele timpuri.

³ Orașel mic aflat în sud-estul provinciei Attica (Grecia).

Cu acea sumă mare Francisc a cumpărat două lire de aur, ca să simbolizeze începutul unei perioade de aur. Cu toate acestea nu neglija virtutea milosteniei, deoarece era foarte compătitor. Dădea cu toată inima, fără să aștepte ca să i se ceară.

Nu au trecut multe zile de când a cumpărat lirele și iată că a văzut în piață o călugăriță care voia să cumpere struguri. Însă, din nefericire, sărmana nu avea destui bani, pentru că în acea vreme prețurile produselor urcau de patru sau de cinci ori mai mult decât salariile muncitorilor. Când Francisc a văzut-o în acea situație dificilă, i-a spus:

– Cumpără, cumpără struguri și voi plăti eu.

Monahia a luat strugurii și, plină de recunoștință, a povestit egumenei întâmplarea. Atunci aceea i-a spus:

– Strigă-l să vină sus!

Monahia a mers să-l caute pe Francisc și să-l aducă la egumenă.

Când a venit, Francisc le-a întrebat:

– Este aici vreo bolnavă?

– Da, fiul meu, a răspuns egumena, o tuberculoasă.

Auzind aceasta, Francisc cel cu inima bună, nu a luat în seamă nici boala, nici sminteala, nici sărăcia lui. S-a apropiat de ea fără teamă și i-a dat din toată inima cele două lire de aur. Monahia cea bolnavă atât de mult a fost mișcată de acest gest, încât a început să plângă.

În luna septembrie a anului 1915 Francisc, care atunci era în vârstă de optsprezece ani, a fost chemat la arme. Și-a făcut serviciul militar timp de doi ani la Marină. Acolo, printre altele, a învățat foarte bine să înoate. A ajuns un înotător neîntrecut. Se pare că erau instruiți într-un mod asemănător cu cel al scafan-drilor de astăzi.

În armată Francisc s-a distins atât de mult prin conștiinciozitatea și deosebitele sale servicii, încât comandantul său i-a dat drept răsplată un ceas de mână.

După ce și-a terminat stagiul militar, a început să lucreze singur ca mic negustor. Era energic, într-o neîncetată mișcare, era,

Cu acea sumă mare Francisc a cumpărat două lire de aur, ca să simbolizeze începutul unei perioade de aur. Cu toate acestea nu neglija virtutea milosteniei, deoarece era foarte compătimitor. Dădea cu toată inima, fără să aștepte ca să i se ceară.

Nu au trecut multe zile de când a cumpărat lirele și iată că a văzut în piață o călugăriță care voia să cumpere struguri. Însă, din nefericire, sărmana nu avea destui bani, pentru că în acea vreme prețurile produselor urcau de patru sau de cinci ori mai mult decât salariile muncitorilor. Când Francisc a văzut-o în acea situație dificilă, i-a spus:

– Cumpără, cumpără struguri și voi plăti eu.

Monahia a luat strugurii și, plină de recunoștință, a povestit egumenei întâmplarea. Atunci aceea i-a spus:

– Strigă-l să vină sus!

Monahia a mers să-l caute pe Francisc și să-l aducă la egumena.

Când a venit, Francisc le-a întrebat:

– Este aici vreă bolnavă?

– Da, fiul meu, a răspuns egumena, o tuberculoasă.

Auzind aceasta, Francisc cel cu inima bună, nu a luat în seamă nici boala, nici smintea, nici sărăcia lui. S-a apropiat de ea fără teamă și i-a dat din toată inima cele două lire de aur. Monahia cea bolnavă atât de mult a fost mișcată de acest gest, încât a început să plângă.

În luna septembrie a anului 1915 Francisc, care atunci era în vârstă de optsprezece ani, a fost chemat la armă. Și-a făcut serviciul militar timp de doi ani la Marină. Acolo, printre altele, a învățat foarte bine să înoate. A ajuns un înotător neîntrecut. Se pare că erau instruiți într-un mod asemănător cu cel al scafandrilor de astăzi.

În armată Francisc s-a distins atât de mult prin conștiințozitate și deosebitele sale servicii, încât comandantul său i-a dat drept răsplătă un ceas de mână.

După ce și-a terminat stagiul militar, a început să lucreze singur ca mic negustor. Era energic, într-o neînclătă mișcare, era,